

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
SPRJEČAVANJU NEREDA NA ŠPORTSKIM NATJECANJIMA**

UZ TOČKU 2

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. Ustava Republike Hrvatske

**II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI
ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA
PROISTEĆI**

Zakon o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima usvojen na sjednici Hrvatskog sabora 15. srpnja 2003. godine, stupio je na snagu danom objave u «Narodnim novinama» broj: 117/03.

Od početka primjene Zakona pa do 31. prosinca 2005. godine policija je u njegovoj provedbi zbog različitih oblika protupravnog ponašanja na športskim natjecanjima prekršajnim sudovima podnijela 1355 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka protiv 1581 osobe. Prekršajnim sudovima dovedeno je 189 osoba, dok je protiv ostalih postupak pokrenut redovnim putem.

Sukladno člancima 25. i 26. gore citiranog Zakona preventivno je privedeno 2255 osoba koje su za vrijeme dolaska na športska natjecanja svojim ponašanjem izazivale osnovanu sumnju da su pod utjecajem alkohola, opojnih droga ili su se drugačije protupravno ponašale te su zadržane do završetka športskog natjecanja.

Analizirajući strukturu prekršaja može se konstatirati da u protupravnom ponašanju prevladava posjedovanje ili konzumiranje alkoholnih pića, posjedovanje pirotehničkih sredstava i predmeta pogodnih za nanošenje ozljeda i stvaranje nereda za vrijeme dolaska na natjecanje, paljenje i bacanje pirotehničkih sredstava, sudjelovanje u tučnjavi i neredima, unošenje u športski objekt alkoholnih pića, droga i pirotehničkih sredstava, nedozvoljeni ulazak i bacanje predmeta u natjecateljski prostor te oštećenje i uništenje imovine.

Struktura najčešće zabilježenih protupravnih ponašanja s brojem počinitelja vidljiva je iz sljedeće tablice:

PROTUPRAVNO PONAŠANJE	SUDJELOVALO POČINITELJA
Posjedovanje ili konzumiranje alkoholnih pića, posjedovanje pirotehničkih sredstava, predmeta pogodnih za nanošenje ozljeda i stvaranje nereda za vrijeme dolaska na natjecanje	786
Paljenje i bacanje pirotehničkih sredstava	175
Sudjelovanje u tučnjavi i neredima	134
Unošenje u športski objekt alkoholnih pića, droge i pirotehničkih sredstava	73
Nedozvoljen ulazak u natjecateljski prostor	61
Bacanje predmeta u natjecateljski prostor	28
Oštećenje i uništenje imovine	18
Ostala protupravna ponašanja	306
U K U P N O	1581

Najveći broj nereda zabilježen je na nogometnim natjecanjima i to ukupno na 244 utakmice, dok su na svim ostalim športskim natjecanjima neredi zabilježeni u 34 slučaja.

Od početka primjene Zakona pa do 31. prosinca 2005. godine u tučnjavama je ozlijeđeno 110 navijača, a prilikom poduzimanja mjera ozlijeđeno je 19 policijskih službenika, te je u neredima oštećeno 27 autobusa, 63 osobna automobila, 21 tramvaj i tri željeznička vagona.

Usporedni pokazatelji stanja na športskim natjecanjima za 2003. (od početka primjene Zakona), 2004. i 2005. godinu vidljivi su iz slijedeće tablice:

	2003.	2004.	2005.	UKUPNO:
NATJECANJA NA KOJIMA JE DOŠLO DO NEREDA				
Nogomet	85	98	61	244
Košarka	9	13	3	25
Ostalo	3	4	2	9
UKUPNO:	97	115	66	278
OZLIJEĐENO NAVIJAČA				
Teške ozljede	1	6	1	8
Lake ozljede	41	40	21	102
UKUPNO:	42	46	22	110
OZLIJEĐENO POLICIJSKIH SLUŽBENIKA				
Teške ozljede	1	-	-	1
Lake ozljede	9	6	3	18
UKUPNO:	10	6	3	19
OŠTEĆENO				
Autobusa	6	12	9	27
Tramvaja	4	9	8	21
Želj. vagona	1	2	-	3
O. automobila	34	18	11	63

Uočava se i novi trend u razvoju fenomena nasilja pa se ono u posljednje vrijeme sa stadiona nastoji prenijeti na pravce putovanja navijača. I dok je ranije do nasilja u većoj mjeri dolazilo na stadionima i oko stadiona, u posljednje vrijeme obilježje nasilja je oštećivanje osobnih automobila, autobusa i vlakova kojima navijači putuju, krađe iz trgovina, ugostiteljskih objekata i benzinskih postaja na pravcima putovanja, sukobi organiziranih skupina na određenim punktovima, kao što su naplatne rampe auto cesta te parkirališta i odmorišta.

U najvećem broju nereda sudjeluju osobe koje protupravna ponašanja čine u povratu.

U neredima sudjeluje znatan broj mladih osoba. U navedenom razdoblju protiv maloljetnika podnijeto je 147, a protiv mladih punoljetnika 260 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, dok su protiv pet maloljetnika i 21 mlađeg punoljetnika podnijete kaznene prijave.

Sudjelovanje maloljetnika i mlađih punoljetnika u protupravnom ponašanju vidljivo je iz slijedeće tablice:

Godina	Podnijeto zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka		Podnijete kaznene prijave		Rješenja sudova	
	Maloljetnici	Mlađi punoljetnici	Maloljetnici	Mlađi punoljetnici	Postupci dovršeni	Postupci u tijeku
2003.	26	73	-	3	10	92
2004.	65	95	3	9	7	165
2005.	56	92	2	9	10	149
Ukupno:	147	260	5	21	27	406

Kod većine navijača protupravna ponašanja povezana su s konzumiranjem alkoholnih pića, a u posljednje vrijeme sve je prisutnije konzumiranje opojnih droga te su takvi navijači i znatno agresivniji.

Organizatori športskih natjecanja još uvijek ne poduzimaju dovoljne mjere radi sprječavanja i suzbijanja nereda i nasilja na športskim natjecanjima niti pravovremeno i aktivno sudjeluju u postupcima pripreme, organizacije i održavanja športskih natjecanja.

Prekršajnim sudovima policija je podnijela 1355 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, od kojih su sudovi riješili 749.

Nakon provedenih postupaka prekršajni sudovi su izrekli 622 novčane kazne u prosječnom iznosu 981,00 kune (raspon se kreće od 500,00 do 1500,00 kuna), deset kazni zatvora u prosječnom trajanju od osam dana, 36 zaštitnih mjera zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima u trajanju od jedne godine, 64 opomene, 24 uvjetne osude i 22 odgojne mjere.

Pregled podnijetih i riješenih zahtjeva te izrečenih sankcija po Zakonu o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima vidljiv je iz slijedeće tablice:

God.	ZAHTJEVI (broj zahtjeva)		PREKRŠAJNE SANKCIJE (prema broju osoba)						
	Podnijeto	Riješeno	Opomena	Uvjetna osuda	Novčana kazna	Kazna zatvora	Zaštitna mjera*	Odgojna mjera	Prosjeck nov.kaz. (kuna)
2003.	311	198	15	6	166	-	8	6	1202
2004.	542	290	22	13	233	-	7	10	878
2005.	502	261	27	5	223	10	21	6	863
Ukupno:	1355	749	64	24	622	10	36	22	981

*Zaštitna mjera zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima.

Osim zaštitnih mjera zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima izrečenim u prekršajnom postupku, Županijski sud u Zagrebu i Prekršajni sud u Solinu po jednoj osobi izrekli su mjeru opreza zabrane približavanja športskom objektu i mjestima održavanja svih nogometnih utakmica kluba za koji navija ispod razine od 500 m, a mjera traje dok za to postoji potreba, a najdulje do pravomoćnosti sudske odluke.

Jednako tako, sud je od početka primjene Zakona pa do 31. prosinca 2005. godine izrekao 476 zaštitnih mjera oduzimanja predmeta.

Međutim, poseban problem, koji nije riješen važećim Zakonom, predstavlja nemogućnost provedbe odnosno izvršenja zaštitne mjere, jer osobu kojoj je izrečena ne

obvezuje na postupak javljanja policiji uoči ili za vrijeme športskog natjecanja na što je ukazivano od prekršajnih sudova.

Iz navedenih pokazatelja vidljivo je da efikasnost u sankcioniranju počinitelja najtežih oblika protupravnog ponašanja na športskim natjecanjima i dalje nije zadovoljavajuća, jer se i nakon donošenja Zakona bilježe teži oblici nereda i protupravnih ponašanja oko stadiona i na pravcima putovanja navijača, a pojedini prekršitelji unatoč prijavama policije nastavljaju s činjenjem prekršaja.

Izrečene kazne su bliže donjem minimumu, jer je za protupravno ponašanje na športskom natjecanju kazna zapriječena u iznosu od 500,00 do 10.000,00 kuna ili najmanje tri a najviše 30 dana zatvora.

Razlog izricanju ovakvih sankcija nalazimo i u neprimjereno niskim kaznama, koje su propisane sada važećim Zakonom, osobito donjem minimumu propisane kazne, koja ne pridonosi bitnoj promjeni ponašanja počinitelja prekršaja niti sigurnosti na športskim natjecanjima ali i u nedorečenosti pojedinih odredbi citiranog Zakona, na što je predlagatelj u neformalnim kontaktima upozoravan od predstavnika pravosuđa, posebno kada se radi o izricanju odnosno izvršenju zaštitne mjere zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima.

Predloženim izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima učinkovitije bi se utjecalo na suzbijanje protupravnog ponašanja i nereda na športskim natjecanjima, a oštrica kaznene politike usmjerena je na one počinitelje koji čine teže prekršaje, kojima se ugrožava sigurnost na športskim natjecanjima ili ometa tijek natjecanja te na one prekršitelje koji prekršaje čine u povratu.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SPRJEČAVANJU NEREDA NA ŠPORTSKIM NATJECANJIMA

Članak 1.

U Zakonu o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima («Narodne novine», broj: 117/03.) u članku 3. stavak 1. mijenja se i glasi:

«(1) Športskim natjecanjem u smislu ovoga Zakona smatra se svako pojedino natjecanje u okviru sustava športskih natjecanja uspostavljenog na temelju Zakona o športu, u kome se natječu domaći i gostujući športski klub, natjecanje u sustavu europskih i svjetskih športskih organizacija, natjecanje za koje postoji procjena mogućnosti izbijanja nereda i nasilja te natjecanje u inozemstvu u kojem sudjeluje reprezentacija ili športski klub iz Republike Hrvatske.».

U stavku 4. iza riječi: «natjecanje» dodaju se riječi: «te prostor na kojem se ulazak i kretanje osoba uvjetuje posjedovanjem ulaznice ili posebne dozvole koju izdaje organizator natjecanja».

Članak 2.

U članku 4. stavku 1. ispred riječi: «Protupravnim» dodaje se broj: (1).

U podstavku 1. riječi: «sredstvima javnog prijevoza» zamjenjuju se riječima «prijevoznim sredstvima», a riječi: «dolaska na prostor športskog objekta» zamjenjuju se riječima: «završetka putovanja nakon povratka sa športskog natjecanja».

U podstavku 10. iza riječi «prostor» dodaju se riječi: «ili u gledateljski prostor ili prostor koji je namijenjen sucima ili drugim osobama koje sudjeluju u športskom natjecanju».

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

«(2) Iznimno od odredbe stavka 1. podstavka 1. i 2. ovoga članka, unošenje i posjedovanje športskog oružja od strane natjecatelja koji to oružje unose u športski objekt radi sudjelovanja na športskom natjecanju u odgovarajućem športu, ne smatra se protupravnim ponašanjem.».

Članak 3.

U članku 5. stavku 1. riječi: «razložne i opravdane» brišu se.

Iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

«(3) Organizator športskog natjecanja dužan je postupati po nalogu policije glede poduzimanja mjera sigurnosti u postupku pripreme, organiziranja i održavanja športskog natjecanja.».

Članak 4.

U članku 6. iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

«(5) Organizator športskog natjecanja dužan je na zahtjev nadležnog policijskog tijela povećati broj redara kada to tijelo procijeni da planirani broj redara ne jamči sigurnost na športskom natjecanju.».

Članak 5.

U članku 10. stavku 1. podstavku 1. iza riječi: «pića,» dodaje se riječ: «opojnu», a iza riječi: «nasilja i», dodaje se riječ: «privremeno».

U podstavku 2. iza riječi: «nesnošljivost» dodaju se riječi: «i privremeno oduzeti takve predmete,».

U podstavku 3. iza riječi: «alkohola ili» dodaje se riječ: «opojne».

U podstavku 6. iza riječi: «pića ili» dodaje se riječ: «opojne».

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

«(2) Iznimno od odredbe stavka 1. podstavka 3. ovoga članka, redari neće zabraniti pristup športskom objektu športašima koji unose športsko oružje namijenjeno natjecanju u odgovarajućem športu ako se natjecanje održava u tom objektu.».

Dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 3. i 4.

Članak 6.

U članku 14. stavku 1. ispred riječi: »Organizator» dodaje se broj: (1), a iza riječi: «prilikom športskog natjecanja» dodaju se riječi: «te za vrijeme putovanja na športsko natjecanje i u povratku sa športskog natjecanja.».

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

«(2) Ako je športsko natjecanje ocijenjeno s visokom opasnošću od izbijanja nereda i nasilja, organizator športskog natjecanja dužan je voditi evidenciju prodanih ili dodijeljenih ulaznica na način da bilježi identitet osoba kojima su ulaznice prodane ili dodijeljene, a na zahtjev policije dužan je omogućiti uvid i korištenje podataka iz evidencije.».

Članak 7.

U članku 16. stavku 1. riječi: «sustav nadziranja gledatelja» zamjenjuju se riječima: «neprekidni video nadzor s mogućnošću ispisa i pohranjivanja snimljenog zapisa o ponašanju gledatelja na ulazima, izlazima i cijelom prostoru športskog objekta gdje se nalaze gledatelji, kojeg organizator športskog natjecanja, vlasnik ili korisnik športskog objekta mora dostaviti policiji na njen zahtjev, radi korištenja u prekršajnom ili kaznenom postupku».

Članak 8.

U članku 17. stavku 3. riječi: «ili policije» brišu se.

Članak 9.

U članku 21. riječ: «Unutar» zamjenjuje se riječima: «Na prostoru».

Članak 10.

U članku 28. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

«(3) Ukoliko policija ocijeni da organizator športskog natjecanja nije poduzeo mjere iz članka 5. ovoga Zakona, uslijed čega prijeti opasnost za sigurnost gledatelja i natjecatelja, zabranit će održavanje športskog natjecanja.».

Članak 11.

U članku 31. stavak 2. mijenja se i glasi:

«(2) Prekršajni postupak za prekršaje propisane ovim Zakonom pokreće policija, a može i organizator športskog natjecanja.».

Članak 12.

U članku 32. stavku 1. mijenja se i glasi:

(1) Prekršajni sud može počinitelju prekršaja propisanog ovim Zakonom uz novčanu kaznu i kaznu zatvora, pored zaštitnih mjera i mjera opreza propisanih Zakonom o prekršajima, izreći i zaštitnu mjeru zabrane prisustvovanja određenim športskim natjecanjima na području Republike Hrvatske, u trajanju koje ne može biti kraće od jedne godine niti duže od dvije godine računajući od pravomoćnosti sudske odluke».

U stavku 2. iza riječi: «prisustvovanja» dodaje se riječ: «određenim».

Iza stavka 3. dodaju se novi stavci 4., 5. i 6. koji glase:

«(4) O počinitelju prekršaja kojem je izrečena zaštitna mjera iz stavka 1. i 2. ovog članka ili mjera opreza sud osim podnositelja zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka obavještava i nacionalni športski savez, koji obavijest o mjeri dostavlja organizatorima športskih natjecanja odnosno ugovornim distributerima ovlaštenim za prodaju ulaznica te klubu odnosno udruzi navijača».

«(5) Organizator športskog natjecanja ili ugovorni distributer odbit će prodati ili dodijeliti ulaznicu za određeno natjecanje osobi kojoj je izrečena zaštitna mjera iz stavka 1. i 2. ovog članka ili mjera opreza za vrijeme dok traje ta zaštitna mjera ili mjera opreza.».

«(6) Organizator športskog natjecanja dužan je poduzeti mjere za onemogućavanje pristupa na prostor športskog objekta osobi kojoj je izrečena zaštitna odnosno sigurnosna mjera zabrane prisustvovanja određenim športskim natjecanjima ili mjera opreza.».

Članak 13.

U članku 34. iza riječi: «prisustvovanja» dodaje se riječ: «određenim», a iza riječi: «odluke» stavlja se zarez i dodaju riječi: «s tim da se vrijeme izvršenja kazne zatvora ne uračunava u vrijeme trajanja ove mjere».

Članak 14.

Iza članka 35. dodaje se članak 35a. koji glasi:

«Članak 35a.

(1) Osoba kojoj je izrečena zaštitna, odnosno sigurnosna mjera zabrane prisustvovanja određenim športskim natjecanjima ili mjera opreza dužna je najkasnije dva sata prije početka određenog športskog natjecanja pristupiti u nadležnu policijsku postaju prema mjestu prebivališta, javiti se dežurnom policijskom službeniku te ga izvijestiti o adresi na kojoj će se nalaziti za vrijeme trajanja određenog športskog natjecanja, kao i za vrijeme od njegova izlaska iz policijske postaje do isteka dva sata nakon završetka tog natjecanja. Ako je u tome onemogućena zbog zdravstvenog stanja ili profesionalnih obveza koje ne trpe odgodu, dužna se javiti telefonom i izvijestiti o adresi na kojoj se nalazi, a ako je odsutna iz mjesta prebivališta, a nalazi se u Republici Hrvatskoj, dužna je pristupiti u najbližu policijsku postaju i izvijestiti o adresi na kojoj se nalazi.».

(2) Policija je ovlaštena provjeriti nalazi li se osoba iz stavka 1. ovoga članka na danoj adresi.

(3) Policija može, za osobom iz stavka 1. ovoga članka koja nije pristupila u nadležnu ili najbližu policijsku postaju i javila se dežurnom policijskom službeniku te za koju se provjerom utvrdilo da se ne nalazi na danoj adresi, raspisati potragu radi dovođenja sucu za prekršaje.»

(4) Policija će prekršajnom sudu dovesti osobu iz stavka 1. ovoga članka, ako je zatečena u prostoru športskog objekta ili je njena prisutnost utvrđena pregledom zapisa video nadzora od organizatora športskog natjecanja ili video nadzora kojeg je obavila policija.».

Članak 15.

U članku 37. stavku 1. broj: «2.000,00» zamjenjuje se brojem: «5.000,00».

U točki 1. iza riječi: «službu» dodaju se riječi: «ili ne poveća broj redara».

Iza točke 3. dodaje se točka 4. koja glasi:

«4. ne poduzme mjere radi sprječavanja i suzbijanja nereda i nasilja na športskom natjecanju, odnosno odbije surađivati s nadležnim policijskim tijelom i postupati po nalogu policije glede otklanjanja uočenih nedostataka u postupku pripreme, organizacije i održavanja športskog natjecanja (članak 5.)».

U stavku 2. broj: «500,00» zamjenjuje se brojem: «1.000,00».

Članak 16.

U članku 38. stavak 1. točka 1. mijenja se i glasi: «ako na športskom objektu nema neprekidni video nadzor s mogućnošću ispisa i pohranjivanja snimljenog zapisa ili ga ne dostavi policiji na njen zahtjev, te ako na parkiralištu športskog objekta ne odvoji poseban prostor za parkiranje autobusa (članak 16. stavak 1. i 2.)».

U točki 4. riječ: «ili policije» briše se.

U točki 8. riječ: «unutar» zamjenjuje se riječima: «na prostoru».

Članak 17.

Članak 39. mijenja se i glasi:

«Članak 39.

(1) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 10.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 3 dana do najdulje 30 dana kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja:

1. posjeduje ili konzumira alkoholna pića ili opojne droge ili posjeduje pirotehnička sredstva, oružje i druga sredstva pogodna za nanošenje ozljeda ili za stvaranje nereda i nasilja prilikom dolaska i/ili prilikom odlaska sa športskog natjecanja (članak 4. podstavak 1.),

2. pokuša unijeti li nese u športski objekt alkoholna pića, opojnu drogu, pirotehničko sredstvo, oružje ili drugo sredstvo pogodno za nanošenje ozljeda ili za stvaranje nereda i nasilja (članak 4. podstavak 2.),

3. pokuša unijeti ili unese i ističe u športskom objektu transparent, zastavu ili drugu stvar s obilježjem koje iskazuje ili potiče mržnju ili nasilje na temelju rasne, nacionalne ili vjerske pripadnosti ili neke druge posebnosti (članak 4. podstavak 3.),

4. za vrijeme športskog natjecanja pjeva pjesme ili dobacuje natjecateljima ili drugim gledateljima poruke, čiji sadržaj iskazuje ili potiče mržnju na temelju rasne, nacionalne ili vjerske pripadnosti ili neke druge posebnosti (članak 4. podstavak 5.).

(2) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 10.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje tri dana do najdulje 30 dana kaznit će se za prekršaj fizička osoba, odnosno novčanom kaznom od 5.000,00 do 30.000,00 kuna pravna osoba koja kupi ili na drugi način pribavi ili omogući kupnju ili pribavljanje ulaznice osobi kojoj je izrečena zaštitna mjera ili mjera opreza (članak 32. stavak 1.) te kada organizator športskog natjecanja ne postupi sukladno odredbi članka 32. stavka 4., 5. i 6. ovog Zakona.».

Članak 18.

Iza članka 39. dodaju se članci 39a. i 39b. koji glase:

«Članak 39a.

(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 10.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 10 dana do najdulje 30 dana kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja:

1. baca predmete u natjecateljski prostor ili gledateljski prostor športskog objekta (članak 4. podstavak 4.),
2. za vrijeme športskog natjecanja pali ili baca pirotehnička sredstva (članak 4. podstavak 6.),
3. za vrijeme športskog natjecanja pali navijačke rekvizite ili druge predmete (članak 4. podstavak 7.),
4. poziva ili potiče na tučnjavu ili na napad na druge gledatelje, redare, službene osobe organizatora natjecanja, športaše i druge sudionike u športskom natjecanju (članak 4. podstavak 8.),
5. sudjeluje u tučnjavi ili napadima na druge gledatelje, redare, službene osobe organizatora natjecanja, športaše i druge sudionike u športskom natjecanju (članak 4. podstavak 9.),
6. nedozvoljeno uđe u natjecateljski prostor ili gledateljski prostor ili prostor koji je namijenjen sucima ili drugim osobama koje sudjeluju u športskom natjecanju (članak 4. podstavak 10.),
7. oštećuje ili uništava dijelove športskog objekta te prijevozna sredstva i drugu imovinu prilikom dolaska, za vrijeme održavanja ili nakon završetka športskog natjecanja (članak 4. podstavak 11.).

(2) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 10.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 10 dana do najdulje 30 dana kaznit će se osoba koja za vrijeme zaštitne ili sigurnosne mjere ili mjere opreza ne pristupi u policijsku postaju i ne javi se dežurnom policijskom službeniku ili za koju se provjerom utvrdi da se ne nalazi na danoj adresi (članak 35a.)

(3) Novčanom kaznom od najmanje 5.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 10 do najdulje 60 dana kaznit će se fizička osoba koja je od dana počinjenja prekršaja u razdoblju od dvije godine unatrag već dva ili više puta pravomoćno kažnjena za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Novčanom kaznom od najmanje 5.000,00 kuna ili kaznom zatvora od najmanje 10 do najdulje 60 dana kaznit će se osoba koja se za vrijeme trajanja zaštitne mjere, sigurnosne mjere ili mjere opreza zatekne u prostoru športskog objekta ili se njena prisutnost utvrdi pregledom video zapisa obavljenog na temelju ovoga Zakona (članak 32., i 35.) ili Zakona o policiji.».

Članak 39b.

(1) Ministarstvo nadležno za unutarnje poslove ustrojava i vodi zbirku podataka prijestupnika i događaja na športskim natjecanjima.

(2) Zbirka podataka iz stavka 1. ovog članka sadrži: osobne podatke o navijačima (ime i prezime, ime oca/majke, datum i mjesto rođenja, spol, nadimak, pseudonim, zanimanje, pripadnost klubu navijača ili navijačkoj skupini, fotografija te svaka informacija koja se odnosi na identificiranu fizičku osobu ili fizičku osobu koja se može identificirati), podatke o navijačkim skupinama sklonim nasilju i nedoličnom ponašanju; podnesenim kaznenim prijavama i zahtjevima za pokretanje prekršajnog postupka; izrečenim mjerama opreza, kaznama, sigurnosnim i zaštitnim mjerama; dovedenim i zadržanim osobama te podatke dobivene od inozemnih policijskih tijela.

(3) Podaci iz stavka 2. ovog članka mogu se koristiti za razmjenu u okviru međunarodne policijske suradnje, a mogu se davati i drugim korisnicima sukladno propisu kojim se uređuje zaštita osobnih podataka.

(4) Podaci iz stavka 2. ovog članka čuvaju se deset godina.».

Članak 19.

U članku 42. stavku 1. iza riječi: «suglasnost» dodaju se riječi: «ministra nadležnog za unutarnje poslove i».

Članak 20.

U cijelom tekstu Zakona riječi: «Ministarstvo prosvjete i športa» mijenjaju se riječima: «ministarstvo nadležno za poslove športa», a riječi: «ministar prosvjete i športa» riječima: «ministar nadležan za šport».

Članak 21.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u «Narodnim novinama».

O B R A Z L O Ž E N J E

Člankom 1. preciznije se i šire određuje definicija športskog natjecanja i športskog objekta.

Člankom 2. propisuje se da su sredstva javnog prijevoza u užem smislu ona sredstva koja sudjeluju u prijevozu putnika uspostavljenog na principu linijskog prometa i stalnog reda vožnje, a u najvećem broju slučajeva navijači na gostujuća športska natjecanja putuju posebno organiziranom prijevozu, iznajmljenim autobusima i kombi vozilima, u režimu «posebne vožnje» i pri tome se često protupravno ponašaju, pa je opravdano da se protupravnost proširi na sva prijevozna sredstva. Vrijeme putovanja, u kojem dolazi do protupravnih ponašanja, u praksi se ne odnosi samo na vrijeme dolaska na prostor športskog objekta, već se ono odnosi i na vrijeme povratka nakon završetka športskog natjecanja, a kada se radi o organiziranom putovanju onda se ono odnosi na cijelo vrijeme do završetka putovanja.

Propisuje se da je, pored nedozvoljenog ulaska u natjecateljski prostor, protupravan i nedozvoljen ulazak u gledateljski prostor te prostor namijenjen sucima i drugim osobama koje sudjeluju u športskom natjecanju jer to u pravilu predstavlja povod tučnjavi i sukobima, a zabilježeno je i ometanje te napadi na suce i druge osobe koje sudjeluju u športskom natjecanju.

Također, slijedom činjenice da se odredbe članka 4. odnose na sve športske objekte bilo je potrebno propisati i da se posjedovanje i unošenje športskog oružja športaša strijelaca u športski objekt, ne smatra protupravnim ponašanjem ako se ono posjeduje radi sudjelovanja u natjecanju u određenom športu.

Člankom 3. i 4. propisuje se obveza organizatora na dužnu suradnju s nadležnim policijskim tijelom na sprječavanju i otklanjanju opasnosti od nereda i nasilja te njegova obveza postupanja po nalogu policije u smislu otklanjanja propusta ili poduzimanja dodanih mjera kada je to nužno radi otklanjanja opasnosti.

Člankom 5. odredba članka 10. dopunjuje se riječima «opojnu», odnosno «opojne», čime se, radi konzistentnosti korištenja izraza, usklađuje s drugim odredbama ovog Zakona, ali i usklađuje s Zakonom o suzbijanju zlouporabe opojnih droga (NN broj:107/01, 87/02, 163/03. i 141/04).

Osim toga, preciznije je propisano da redari mogu određene predmete privremeno oduzeti, čime se ova odredba usklađuje sa Zakonom o prekršajima (NN broj:88/02, 122/02. i 105/04.) i Zakonom o javnim okupljanjima (NN broj:128/99.).

Također, propisano je i to da redari neće zabraniti pristup u športski objekt športašima koji unose oružje ako je ono namijenjeno natjecanju u odgovarajućem športu koje se održava u tom objektu.

Člankom 6. propisuje se proširenje obaveze organizatora športskog natjecanja i gostujućeg športskog kluba da poduzimaju mjere radi sprječavanja nereda i nasilja ne samo prilikom športskog natjecanja, već i za vrijeme putovanja navijača na športsko natjecanje te njihovog povratka sa športskog natjecanja. Propisivanjem da je organizator športskog natjecanja dužan voditi evidenciju prodanih ili dodijeljenih ulaznica na način da se bilježi identitet osoba kojima su karte prodane ili dodijeljene i da je policiji na njen zahtjev dužan omogućiti uvid i korištenje podataka iz evidencije, želi se postići preventivni učinak na svijest pojedinaca i na sigurnosti natjecanja, ali i prihvatiti iskustva s takvih športskih natjecanja u Europskoj uniji.

Člankom 7. preciznije je propisan sustav nadzora, kao neprekidan video nadzor s mogućnošću ispisa i pohranjivanja snimljenog zapisa, te da ga organizator, vlasnik ili

korisnik športskog objekta mora dostaviti policiji na njen zahtjev. Također, ova preventivna mjera nadzora športskih objekata i gledatelja usklađena je s Obveznim uputama UEFA iz 2004. godine.

Člankom 8. predloženom izmjenom preciznije se propisuju obveze i odgovornosti organizatora športskog natjecanja, te se ne derogiraju obveze i ovlasti policije da u suradnji sa organizatorom i prema prosudbi angažira i određeni broj policijskih službenika na ovim poslovima.

Članak 9. propisuje se proširenje zabrane prodaje i distribucije alkoholnih pića na cijeli prostor športskog objekta.

Člankom 10. propisuje se mogućnost zabrane održavanja športskog natjecanja i u slučaju da organizator športskog natjecanja nije poduzeo propisane mjere sprječavanja i suzbijanja nereda i nasilja. Naime, do protupravnog ponašanja gledatelja prije početka športskog natjecanja i ne mora doći u tolikoj mjeri da prijete opasnost za sigurnost gledatelja i natjecatelja, pa to ne može biti jedini razlog poradi kojeg policija može zabraniti održavanje športskog natjecanja. Već i samo nepoduzimanje mjera od strane organizatora, radi čijeg nepoduzimanja prijete opasnost za sigurnost gledatelja i natjecatelja, mora biti dovoljan i opravdani razlog da se održavanje natjecanja zabrani.

Člankom 11. predloženom izmjenom da prekršajni postupak za prekršaje propisane ovim Zakonom pokreće policija, a može i organizator športskog natjecanja, ova odredba se usklađuje sa Zakonom o prekršajima.

Člankom 12. propisuje se da se zaštitna mjera odnosi na zabranu prisustvovanja određenim športskim natjecanjima te se propisuje ovlast da su organizatori športskog natjecanja ili ugovorni distributeri ili klubovi odnosno udruge navijača nakon što dobiju obavijest o izrečenoj mjeri ovlaštene osobama odbiti prodati ili dodijeliti ulaznicu za određeno natjecanje, čime se također jača preventivni učinak. Nadalje propisuje se da je i organizator športskog natjecanja dužan poduzeti mjere za onemogućavanje pristupa na prostor športskog objekta osobama kojima je izrečena zaštitna odnosno sigurnosna mjera zabrane prisustvovanja određenim športskim natjecanjima ili mjera opreza.

Člankom 13. propisuje se dopuna kojom se sigurnosna mjera usmjerava na zabranu prisustvovanja određenim športskim natjecanjima, dakle odnosi se na športska natjecanja određene vrste športova te športska natjecanja u kojima sudjeluju određeni klubovi, te da se vrijeme izvršenja kazne zatvora ne računa u vrijeme trajanja ove sigurnosne mjere.

Članak 14. propisuju se obveze osobi kojoj je izrečena zaštitna, odnosno sigurnosna mjera zabrane prisustvovanja određenim športskim natjecanjima. Svrha izricanja ove zaštitne odnosno sigurnosne mjere počinitelju prekršaja, odnosno kaznenog djela, i jest u tome da se takvim osobama onemogući poticanje, izazivanje i stvaranje nereda i nasilja na športskim natjecanjima, jer je sud na temelju njihovog ponašanja ocijenio da njihovo prisustvo na tim športskim natjecanjima predstavlja opasnost za izazivanje nasilja i nereda. Radi efikasnosti provedbe ovih mjera nužno je da se osoba za vrijeme njihova trajanja javi u nadležnu policijsku postaju prema mjestu prebivališta. Zaštitne mjere zabrane dolaska na stadione ili obvezu javljanja u policijsku postaju za vrijeme trajanja utakmice propisale su i neke zemlje Europske unije, kao npr. Portugal i Engleska. U Portugalu prema Zakonu broj 16/2004. (od 11. svibnja 2004. godine) kojim se odobravaju preventivne i represivne mjere koje treba poduzeti tijekom događaja s obilježjima nasilja u vezi sa športskim natjecanjima, člankom 27. propisano je da sudac osobi optuženoj za počinjeni prekršaj može izdati nalog za zabranu dolaska na športska igrališta gdje se takav prekršaj može dogoditi/ponoviti. Opisana zabrana može biti izrečena kumulativno s obavezom da se optužena osoba pojavi pred

sudom ili policijom u određene dane i vrijeme, uzimajući u obzir optuženikove profesionalne obaveze i mjesto prebivališta. U zakonodavstvu Velike Britanije (za utakmice u Engleskoj i Walesu) Dopunom Zakona o javnom redu iz 1986. godine propisana je odredba da sud može izdati nalog kojim se nekoj osobi zabranjuje prisustvo određenim utakmicama ako je već bila osuđivana za prekršaje vezane uz nogomet, a u Zakonu o nogometnim gledateljima iz 1989. godine propisana je odredba da nalog za ograničenje prisustvovanja određenim utakmicama traje dvije godine, a može se izdati sa trajanjem od pet godina ako je osoba prema kojoj se primjenjuje kažnjena zatvorskom kaznom. U neposrednim kontaktima s policijama Savezne Republike Njemačke, Belgije i Nizozemske, došlo se do saznanja da prema njihovom zakonodavstvu također postoje mogućnosti izricanja zaštitnih mjera zabrane dolaska na stadione uz izdavanje naloga za obavezno javljanje u policijsku postaju osobama koje su počinitelji protupravnih ponašanja s obilježjima nasilja na sportskim natjecanjima.

Propisuje se mogućnost da policija provjeri nalazi li se osoba na danoj adresi.

Propisuje se mogućnost da policija raspiše potragu radi dovođenja sucu za prekršaje osobe koja nije pristupila u policijsku postaju i ne nalazi se na danoj adresi.

Propisuje se da će policija prekršajnom sudu dovesti osobu, kojoj je izrečena zaštitna ili sigurnosna mjera zabrane prisustvovanja određenim sportskim natjecanjima, ako se zatekne u prostoru sportskog objekta ili je njena prisutnost utvrđena pregledom zapisa video nadzora od organizatora sportskog natjecanja ili video nadzora kojeg je obavila policija.

Člankom 15., 16. i 17. propisuju se kazne sukladno izmjenama i dopunama Zakona te se za teže oblike protupravnih ponašanja razmjerno i povećavaju.

Člankom 18. također se propisuju novčane kazne (članak 39a.) te ustrojavanje Zbirke podataka prijestupnika na sportskim natjecanjima o navijačima i navijačkim skupinama sklonim nasilju i nedoličnom ponašanju. Zbirku ustrojava i vodi Ministarstvo unutarnjih poslova s rokom čuvanja podataka od deset godina.

Člankom 19. propisano je da i ministar nadležan za unutarnje poslove daje prethodnu suglasnost na pravilnik kojim se propisuju posebni uvjeti koje moraju ispunjavati sportski objekti.

Člankom 20. izvršena je izmjena nomotehničke naravi.

Člankom 21. propisano je stupanje na snagu Zakona.

V. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

HRVATSKI SABOR

1634

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O SPRJEČAVANJU NEREDA NA ŠPORTSKIM NATJECANJIMA

Proglašavam Zakon o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, koji je donio Hrvatski sabor na sjednici 15. srpnja 2003.

Broj: 01-081-03-2630/2

Zagreb, 18. srpnja 2003.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON

O SPRJEČAVANJU NEREDA NA ŠPORTSKIM NATJECANJIMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Svrha je ovoga Zakona osiguravanje sigurnosti gledatelja, natjecatelja i drugih sudionika športskog natjecanja ili športske priredbe i stvaranje okruženja koje sprječava, suzbija i sankcionira nedolično ponašanje, nereda, te nasilje, prije, za vrijeme i nakon športskog natjecanja ili športske priredbe, zaštita gledatelja koji se dolično ponašaju, zaštite drugih građana i njihove imovine i imovine pravnih osoba te stvaranje uvjeta da športsko natjecanje ili športska priredba što više pridonosi kvaliteti života građana, osobito mladeži.

Članak 2.

Ovim se Zakonom propisuju:

- protupravna ponašanja prije, za vrijeme i nakon športskog natjecanja ili športske priredbe (u daljnjem tekstu: športsko natjecanje),
- obveze i odgovornosti športskih udruga, ustanova i trgovačkih društava (u daljnjem tekstu: športski klub) koji su organizatori ili sudjeluju u športskom natjecanju, te športskih saveza i drugih športskih udruga više razine,
- posebni uvjeti koje mora ispunjavati športski objekt i obveze vlasnika ili korisnika športskog objekta,
- obveze i odgovornosti gledatelja športskog natjecanja, osobito ograničavanja u mogućnosti prisustvovanja športskom natjecanju,
- obveze i odgovornosti športaša, trenera, sudaca i drugih osoba koje vode športsko natjecanje,
- obveze i odgovornosti sredstava javnog priopćavanja,
- obveze i ovlasti ministarstva nadležnog za šport i ministarstva nadležnog za unutarnje poslove u provođenju ovoga Zakona,
- prekršaji i sankcije za protupravna ponašanja propisana ovim Zakonom.

Članak 3.

(1) Športskim natjecanjem u smislu ovoga Zakona smatra se svako pojedino natjecanje u okviru

sustava športskih natjecanja uspostavljenog na temelju Zakona o športu, u kome se natječu domaći i gostujući športski klub.

(2) Športskim klubom u smislu ovoga Zakona smatra se svaka udruga, ustanova ili trgovačko društvo koje sudjeluje u športskom natjecanju.

(3) Organizatori športskog natjecanja u smislu ovoga Zakona jesu športski klubovi, športski savezi, športske udruge više razine i druge pravne ili fizičke osobe koje organiziraju športsko natjecanje.

(4) Športskim objektom u smislu ovoga Zakona smatra se, pored športskog objekta prema odredbama Zakona o športu, i drugi zatvoreni ili otvoreni objekt koji služi obavljanju drugih djelatnosti kada se povremeno koristi za športsko natjecanje.

(5) Alkoholnim pićem u smislu ovoga Zakona smatra se svako piće koje sadrži alkohol.

Članak 4.

Protupravnim ponašanjem u smislu ovoga Zakona smatra se:

– posjedovanje ili konzumiranje alkoholnih pića (osim bezalkoholnog piva) ili opojnih droga, te posjedovanje pirotehničkih sredstava, oružja i drugih sredstava pogodnih za nanošenje ozljeda ili za stvaranje nereda i nasilja od strane osoba koje dolaze na športska natjecanja, u razdoblju od dva sata prije početka do dva sata nakon završetka športskog natjecanja, a u sredstvima javnog prijevoza tijekom čitavog razdoblja od početka odlaska na športsko natjecanje pa do dolaska na prostor športskog objekta,

– unošenje u športski objekt alkoholnih pića, opojnih droga, pirotehničkih sredstava, oružja i drugih sredstava pogodnih za nanošenje ozljeda ili za stvaranje nereda i nasilja,

– unošenje i isticanje transparenta, zastave ili druge stvari s tekстом, slikom, znakom ili drugim obilježjem koje iskazuje ili potiče mržnju ili nasilje na temelju rasne, nacionalne ili vjerske pripadnosti ili neke druge posebnosti,

– bacanje predmeta u natjecateljski prostor ili gledateljski prostor,

– pjevanje pjesama ili dobacivanje poruka čiji sadržaj iskazuje ili potiče mržnju ili nasilje na temelju rasne, nacionalne ili vjerske pripadnosti ili neke druge posebnosti,

– paljenje i bacanje pirotehničkih sredstava,

– paljenje navijačkih rekvizita i drugih predmeta,

– pozivanje i poticanje na tučnjavu ili na napad na druge gledatelje, redare, službene osobe organizatora natjecanja, športaše i druge sudionike u športskom natjecanju,

– sudjelovanje u tučnjavi ili napadima na druge gledatelje, redare, službene osobe organizatora natjecanja, športaše i druge sudionike u športskom natjecanju,

– nedozvoljen ulazak u natjecateljski prostor,

– oštećenje ili uništavanje dijelova športskog objekta, te prijevoznih sredstava i druge imovine prilikom dolaska, za vrijeme održavanja ili nakon športskog natjecanja, u razdoblju od dva sata prije početka do dva sata nakon završetka natjecanja.

II. ŠPORTSKO NATJECANJE

Članak 5.

(1) Organizator športskog natjecanja dužan je procijeniti mogućnosti izbjivanja nereda i nasilja na športskom natjecanju i poduzeti razložne i opravdane mjere radi njihovog sprječavanja i suzbijanja, propisane ovim Zakonom i drugim zakonima i propisima za njihovo provođenje, te propisima međunarodnih i domaćih športskih saveza i drugih športskih udruga više razine.

(2) Organizator športskog natjecanja u procjeni opasnosti od nereda i nasilja i ocjeni potrebnih mjera za njihovo sprječavanje i otklanjanje dužan je surađivati s nadležnim policijskim tijelom i osigurati dovoljan broj osoba, uključujući i policijske službenike, na prostoru športskog objekta i u njegovoj neposrednoj blizini, radi provođenja mjera sigurnosti športskog natjecanja.

Članak 6.

(1) Organizator športskog natjecanja, ovisno o vrsti športa i razini športskog natjecanja, vrsti športskog objekta, očekivanom broju gledatelja, te ocjeni opasnosti za izbjivanje nereda i nasilja, mora na športskom natjecanju imati redarsku službu s dovoljnim brojem redara.

(2) Redarsku službu mogu činiti zaposlenici organizatora športskog natjecanja na poslovima redara, redari dragovoljci iz reda ostalih zaposlenika organizatora športskog natjecanja ili članova klubova navijača ili drugi navijači organizatora športskog natjecanja.

(3) Organizator športskog natjecanja može za poslove redarske službe koristiti i zaposlenike trgovačkog društva koje obavlja djelatnost privatne zaštite na temelju ugovora s tim društvom.

(4) Pravilima športskog saveza ili druge športske udruge više razine propisuju se, sukladno propisima iz članka 5. stavka 1. ovoga Zakona i ovisno o kriterijima iz stavka 1. ovoga članka, mjerila za određivanje minimalnog broja redara za pojedina športska natjecanja, te ovisno o razini športskog natjecanja kada redarsku službu moraju obavljati redari zaposlenici organizatora športskog natjecanja i/ili zaposlenici trgovačkog društva koje obavlja djelatnost privatne zaštite.

Članak 7.

Kada se športsko natjecanje održava u sustavu natjecanja organiziranom za područje dvije ili više županija, za razinu države ili kao međunarodno natjecanje najmanje 15 posto osoba koje obavljaju redarske poslove moraju biti zaposlenici organizatora športskog natjecanja na poslovima redara ili zaposlenici trgovačkog društva koje obavlja djelatnost privatne zaštite.

Članak 8.

(1) Redarska služba mora biti organizirana sa zapovjednom strukturom koja osigurava da svaki redar znade koja mu je osoba nadređena.

(2) Ako športsko natjecanje osiguravaju i pripadnici policije najviše rangirana osoba u hijerarhiji zapovijedanja mora biti iz reda policije.

(3) Policijskim službenicima koji obavljaju poslove unutar športskog objekta u civilnoj službi organizator športskog natjecanja dužan je osigurati dostatan broj ulaznica.

(4) Organizator športskog natjecanja, ovisno o vrsti športskog objekta, mora osigurati prostoriju ili prostor čiji smještaj i oprema omogućuju vizualno praćenje športskog objekta ili njegovog dijela u kojem se odvija športsko natjecanje i efikasno zapovijedanje redarstvenom službom.

Članak 9.

Redari moraju na odjeći imati vidljivo istaknutu oznaku ili napis koji označava da su pripadnici redarske službe, pri čemu redari koji su zaposlenici trgovačkih društava koje obavljaju djelatnost privatne zaštite moraju nositi odoru i iskaznicu.

Članak 10.

(1) Redari su ovlašteni:

– utvrditi osobne podatke osoba koje ulaze ili izlaze iz športskog objekta, pregledati da li osoba koja ulazi ili se nalazi u športskom objektu unosi ili ima alkoholna pića, drogu, pirotehnička sredstva, oružje, ili druge predmete pogodne za nanošenje ozljeda ili za stvaranje nereda i nasilja i oduzeti takove stvari,

– pregledati da li osoba koja ulazi ili se nalazi u športskom objektu unosi ili ima transparente, zastave, simbole i sl. koji sadržavaju rasističke ili druge poruke koje mogu izazvati nesnošljivost,

– zabraniti pristup u športski objekt osobi za koju se ocjenjuje da je pod utjecajem alkohola ili droge, ili koja pokušava unijeti u športski objekt alkohol, pirotehnička sredstva, oružje, ili druge predmete pogodne za nanošenje ozljeda ili za stvaranje nereda i nasilja, ili koja je poznati izazivač nereda,

– zabraniti gledateljima prelaz iz jednog dijela športskog objekta u njegov drugi dio,

– zadržati gledatelja koji se nasilno ponaša ili drugačije remeti red i mir na športskom natjecanju i predati ga policiji,

– udaljiti iz športskog objekta gledatelja koji je pod utjecajem alkoholnog pića ili droge, koji se nasilno ponaša ili drugačije remeti red i mir na športskom natjecanju,

– onemogućiti gledatelje u pristupu onim dijelovima športskog objekta koji nije namijenjen gledateljima,

– zabraniti i spriječiti ulazak u športski objekt,

– spriječiti gledatelja u pokušaju ili činu i svakoga drugoga protupravnog ponašanja.

(2) Redari u obavljanju svojih poslova smiju uporabiti tjelesnu snagu ako na drugi način ne mogu odbiti:

- napad usmjeren prema sebi, prema gledateljima, prema natjecateljima i drugim osobama,
- napad usmjeren na uništenje ili oštećenje dijelova športskog objekta i njegove opreme.

(3) Redari zaposlenici trgovačkog društva koje obavlja zaštitarsku djelatnost i pripadnici policije imaju i ovlasti propisane posebnim zakonima.

Članak 11.

(1) Organizator športskog natjecanja kao redare može zapošljavati ili koristiti samo osobe koje su fizički i psihički sposobne za obavljanje poslova redara, koje imaju najmanje srednju stručnu spremu, koje nisu osuđivane za prekršajna djela protiv javnog reda i mira ili za kaznena djela počinjena iz koristoljublja ili počinjena iz nečasnih pobuda ili za koja se progoni po službenoj dužnosti.

(2) Redari koji nisu zaposlenici organizatora športskog natjecanja ili zaposlenici trgovačkog društva koje obavlja djelatnost privatne zaštite moraju proći obuku kojom ih se upoznaje s njihovim obvezama i ovlastima i u kojoj se ocjenjuje stupanj njihove fizičke i psihičke pripremljenosti i podobnosti za obavljanje redarskih poslova.

(3) Pravilnik o osposobljavanju osoba koje obavljaju poslove redara na športskom natjecanju donosi ministar unutarnjih poslova.

Članak 12.

Redari moraju u ophođenju s gledateljima biti pristojni i spremni na pomoć, ne smiju biti pod utjecajem alkohola ili opojnih sredstava niti smiju iskazivati svoju navijačku pripadnost.

Članak 13.

Organizator športskog natjecanja može ugovoriti s gostujućim klubom da poslove redarske službe među gledateljima navijačima gostujućeg kluba obavljaju i redari gostujućeg kluba.

Članak 14.

Organizator športskog natjecanja će pozvati klubove navijača domaćega športskog kluba, a gostujući športski klub klubove svojih navijača, da zajedno razmotre mjere koje mogu poduzeti klubovi navijača radi sprječavanja nereda i nasilja prilikom športskog natjecanja.

Članak 15.

Športski klubovi će podupirati osnivanje i rad klubova navijača, omogućiti članovima klubova navijača kupnju ili dodjelu ulaznica za športsko natjecanje, organizirati za članove klubova navijača posjete športskim objektima i upoznavanje s natjecateljima i službenim osobama športskog kluba, pružati im pomoć prilikom putovanja u zemlji ili inozemstvu na športska natjecanja u kojima sudjeluje športski klub, koristiti kao redare i članove klubova navijača.

III. ŠPORTSKI OBJEKT

Članak 16.

(1) Športski objekt, pored uvjeta propisanih posebnim propisima, mora imati dovoljan broj ulaza, odnosno izlaza, mogućnost postavljanja odgovarajućih ograda ili drugih prepreka radi odvajanja pojedinih skupina gledatelja, uspostavljene sustave obavještavanja, zaštitu od požara, prostor za pružanje hitne medicinske pomoći, dovoljan broj sanitarnih čvorova lociranih na pojedinim dijelovima športskog objekta, a športski objekti na kojima se održavaju športska natjecanja prema pravilima iz članka 6. stavka 4. i uvjetima iz članka 8. stavka 4. ovoga Zakona i sustav nadziranja gledatelja.

(2) Ako športski objekt ima parkiralište, prostor za parkiranje autobusa mora biti odvojen od prostora za parkiranje osobnih automobila, a posebno mora biti osiguran odvojeni prostor za parkiranje autobusa i osobnih vozila navijača gostujućega športskog kluba.

(3) Ako športski objekt nema parkiralište ili je njegovo parkiralište nedovoljno za prihvata očekivanog broja autobusa i osobnih automobila, o tome će organizator obavijestiti nadležno tijelo Grada Zagreba, odnosno općine ili grada na čijem području se nalazi športski objekt koje je dužno osigurati pogodan prostor za parkiranje autobusa.

Članak 17.

(1) Ulaznim i izlaznim vratima športskog objekta mora rukovati osposobljeno osoblje.

(2) Ulazna i izlazna vrata u športski objekt i sva vrata prema prostorima gledališta moraju se otvarati prema van od gledatelja i moraju biti otključana za vrijeme dok su gledatelji u športskom objektu. Izuzetno nadležni policijski zapovjednik ili rukovoditelj redarske službe može naložiti da vrata prema prostorima gledališta budu zaključana. Sva vrata moraju imati sprave za zatvaranje, odnosno otvaranje kojima se može brzo i jednostavno rukovati i ne smiju biti zaključana ključem.

(3) Ulazna i izlazna vrata, posebno vrata koja se koriste u izvanrednim situacijama (rušenje tribina, krova ili drugog čime je natkriven gledateljski prostor, požar, nekontrolirano kretanje mase gledatelja, nestanak svjetla i sl.) prostor za prodaju ulaznica, rampe za usmjeravanje gledatelja, prolazi (tuneli) i stepenice moraju biti odgovarajuće i vidljivo označeni, te se nalaziti pod stalnim nadzorom redara ili policije za vrijeme športskog natjecanja.

(4) U izvanrednim situacijama mora biti osigurana mogućnost puštanja gledatelja na natjecateljski prostor.

Članak 18.

(1) Športski objekt mora imati Plan evakuacije kojim su određena postupanja u slučaju izvanrednih situacija (rušenje tribina, krova ili drugog čime je natkriven natjecateljski prostor, požar, nekontrolirano kretanje mase gledatelja, nestanak svjetla i sl.).

(2) Plan evakuacije donosi vlasnik ili korisnik športskog objekta nakon konzultacije s policijom, vatrogasnom službom, službom hitne pomoći. Prije početka športskog natjecanja s Planom evakuacije organizator športskog natjecanja dužan je upoznati predstavnike športskih klubova, suce i druge službene osobe na športskom natjecanju.

Članak 19.

(1) Športski objekt, odnosno onaj njegov dio na kome će se održavati športsko natjecanje i biti smješteni gledatelji mora prije ulaska gledatelja biti pretražen radi pronalaženja predmeta koji se ne smiju unositi u športski objekt.

(2) Redari, medicinsko i protupožarno osoblje moraju biti na svojim određenim mjestima prije ulaska gledatelja u športski objekt sve do njihovog izlaska iz športskog objekta.

Članak 20.

(1) Sustav obavještanja gledatelja mora biti jasan i jači od buke koju mogu stvoriti gledatelji unutar i izvan športskog objekta.

(2) Sustav obavještanja gledatelja ne smije se koristiti za objavu političkih poruka niti za podupiranje domaćega športskog kluba.

(3) Kada u športskom natjecanju sudjeluje inozemni športski klub, organizator športskog natjecanja dužan je osigurati da se poruke i upute navijačima inozemnoga športskog kluba upućuju na njihovom jeziku. Organizator međunarodnoga športskog natjecanja dužan je omogućiti predstavniku svakog inozemnoga športskog kluba obraćanje navijačima toga kluba. Organizator je dužan snimiti sva obraćanja navijačima putem sustava obavještanja gledatelja.

Članak 21.

Unutar športskog objekta nije dozvoljena prodaja i distribucija alkoholnih pića u smislu ovoga Zakona. Bezalkoholna pića se smiju prodavati ili distribuirati samo ako su u papirnatim ili otvorenim plastičnim posudama.

Članak 22.

Zatvoreni športski objekti, i otvoreni športski objekti ako se na njima održavaju športska natjecanja noću, moraju biti opremljeni samostalnim izvorom električne energije dovoljnim da se u slučaju nestanka električne energije iz javnog sustava osigura stupanj rasvjete dovoljan da se spriječi opasnost za gledatelje.

Članak 23.

(1) Športski objekt se, polazeći od vrste i značaja športskog natjecanja, očekivanog broja gledatelja i očekivanog dolaska gledatelja, mora otvoriti dovoljno rano da bi se izbjegle gužve i neredi prilikom ulaska gledatelja u športski objekt.

(2) Ako od vremena otvaranja športskog objekta do vremena početka športskog natjecanja treba proći više od 30 minuta organizator športskog natjecanja dužan je osigurati zabavu za gledatelje (prigodan športski ili zabavni program kojim se promiče šport).

IV. GLEDATELJI

Članak 24.

(1) Gledatelj se, za vrijeme dolaska na športsko natjecanje, tijekom športskog natjecanja i nakon odlaska sa športskog natjecanja, ne smije protupravno ponašati.

(2) Gledatelju koji se protupravno ponaša zabranit će se i spriječiti dolazak na športsko natjecanje, udaljit će se iz športskog objekta i iz okolice športskog objekta ili mjesta održavanja športskog natjecanja i mogu mu se izreći ovim Zakonom i posebnim zakonima propisane prekršajne i kaznenopravne sankcije.

Članak 25.

(1) Policija je ovlaštena osobi koja se izjasni kao navijač ili nosi navijačke oznake ili za koju pretpostavlja da ide na športsko natjecanje, koja svojim ponašanjem izaziva osnovanu sumnju da je pod utjecajem alkohola ili opojnih droga ili se drugačije protupravno ponaša utvrditi identitet, pretražiti je nosi li alkoholno piće ili opojne droge, pirotehnička sredstva, oružje i druga sredstva pogodna za nanošenje ozljeda ili za stvaranje nereda i nasilja, nosi transparente, zastave, simbole i sl. koji sadržavaju rasističke ili druge poruke koje mogu izazvati nesnošljivost, oduzeti joj takove stvari, udaljiti je iz sredstava javnog prometa, zabraniti joj dolazak u mjesto športskog natjecanja ili ulazak u športski objekt, zadržati je do isteka vremena od dva sata nakon završetka športskog natjecanja.

(2) Policija je ovlaštena u provođenju odredbe stavka 1. ovoga članka pregledati autobus, vlak ili osobni automobil koji prevozi navijače na športsko natjecanje i sa športskog natjecanja.

(3) Ako je osoba iz stavka 1. ovoga članka vozač ili suvozač u osobnom automobilu policija može isključiti iz prometa osobni automobil do isteka vremena od dva sata nakon završetka športskog natjecanja i prema takovim osobama poduzeti druge mjere iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 26.

(1) Policijski službenici, pored ovlasti propisanih drugim propisima, imaju i ovlasti koje prema ovom Zakonu imaju redari.

(2) Policijski službenici mogu gledatelje koji se protupravno ponašaju zadržati u športskom objektu ili u okolici športskog objekta do dva sata nakon završetka športskog natjecanja i prema njima poduzeti i druge mjere propisane ovim Zakonom i posebnim zakonima.

(3) Prilikom poduzimanja mjera iz stavka 2. ovoga članka vodit će se računa da se ne ugrozi sigurnost drugih gledatelja, natjecatelja i da se ne onemogući odvijanje športskog natjecanja.

Članak 27.

(1) Policija će osobe iz članka 25. stavka 1. i članka 26. stavka 2. ovoga Zakona privesti i zadržati u prostorima policije ili drugim pogodnim prostorima.

(2) Pogodnim se smatraju prostori koji imaju sanitarne i vodoopskrbne uređaje i koji osiguravaju višesatan siguran boravak pojedinca ili većeg broja ljudi.

(3) Prostori u kojima se zadržavaju osobe iz stavka 1. ovoga članka moraju biti pod neprekidnim nadzorom policijskih službenika.

Članak 28.

(1) Ukoliko policija ocijeni da uslijed protupravnog ponašanja gledatelja u športskom objektu i/ili u njegovoj okolici prije početka športskog natjecanja prijeti opasnost za sigurnost gledatelja i natjecatelja može zabraniti održavanje športskog natjecanja.

(2) Ukoliko policija ocijeni da uslijed protupravnog ponašanja gledatelja za vrijeme održavanja športskog natjecanja prijeti opasnost za sigurnost gledatelja i natjecatelja može zatražiti od službenih osoba koje vode športsko natjecanje da privremeno ili trajno prekinu športsko natjecanje.

V. ŠPORTAŠI I DRUGE OSOBE KOJE UDJELUJU U ŠPORTSKOM NATJECANJU

Članak 29.

(1) Športaši, treneri i članovi upravljačkih tijela športskih klubova dužni su u svojim javnim

nastupima popularizirati športske ideje koje isključuju rasistički ili drugi nesnošljiv pristup športašima i navijačima suparničkih športskih klubova.

(2) Športski klubovi, športski savezi i druge športske udruge višeg ranga svojim će aktima utvrditi sankcije koje će se poduzimati prema športašima, trenerima i članovima upravljačkih tijela športskih klubova ako su njihovi javni nastupi ili ponašanje prije, za vrijeme ili nakon održavanja športskog natjecanja mogli izazvati ili su izazvali protupravno ponašanje gledatelja.

(3) Aktima iz stavka 1. ovoga članka odredit će se stegovne mjere za športaše, trenere i članove upravljačkih tijela športskih klubova koji su se za vrijeme športskog natjecanja protupravno ponašali, bez obzira je li prema ovim osobama pokrenut postupak za izricanje prekršajnih i kaznenih sankcija.

VI. SREDSTVA JAVNOG PRIOPĆAVANJA

Članak 30.

(1) Sredstva javnog priopćavanja ne smiju iznositi ili objavljivati stavove uredništva ili svojih novinara, koji izražavaju rasistički ili drugi nesnošljiv pristup prema nekom športskom klubu, njegovim športašima i njegovim navijačima.

(2) Sredstva javnog priopćavanja ne smiju iznositi ili objavljivati stavove drugih osoba, koji izražavaju rasistički ili drugi nesnošljiv pristup prema nekom športskom klubu, njegovim športašima i njegovim navijačima, osim ako istovremeno na nedvojben način osuđuju društvenu i zakonsku neprihvatljivost takovih stavova.

VII. SANKCIJE

Članak 31.

(1) Sankcije za prekršaje propisane ovim Zakonom su novčana kazna, kazna zatvora i zaštitne mjere, a za maloljetne prekršitelje i odgojne mjere.

(2) Prekršajni postupak za prekršaje propisane ovim Zakonom pokreću policijska uprava nadležna za mjesto održavanja športskog natjecanja a može i organizator športskog natjecanja.

Članak 32.

(1) Prekršajni sud može počinitelju prekršaja propisanog ovim Zakonom uz novčanu kaznu i kaznu zatvora, pored zaštitnih mjera propisanih Zakonom o prekršajima, izreći i zaštitnu mjeru zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima u trajanju koje ne može biti kraće od jedne godine niti duže od dvije godine računajući od pravomoćnosti sudske odluke.

(2) Zaštitna mjera zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima može se izreći i bez izricanja kazne.

(3) Za prekršaje propisane ovim Zakonom zaštitna mjera oduzimanja predmeta obvezno se izriče.

Članak 33.

(1) Ako je športsko natjecanje, na temelju mjerila iz članka 6. ovoga Zakona, ocijenjeno s visokom opasnošću od izbijanja nereda i nasilja, organizator mora na tom športskom natjecanju osigurati prisustvo suca prekršajnog suda.

(2) Dežurnog suca na zahtjev organizatora određuje predsjednik suda za prekršaje najbližeg mjestu održavanja športskog natjecanja iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 34.

Počinitelju kaznenog djela učinjenog za vrijeme održavanja športskog natjecanja sud može pored kazne i sigurnosnih mjera propisanih Kaznenim zakonikom izreći i sigurnosnu mjeru zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima u trajanju koje ne može biti kraće od jedne godine niti duže od pet godina računajući od pravomoćnosti sudske odluke.

Članak 35.

Osobi za koju postoje saznanja da se već ranije protupravno ponašala za vrijeme dolaska, održavanja ili odlaska s nekoga športskog natjecanja prekršajni sud na prijedlog policijske uprave nadležne za mjesto održavanja športskog natjecanja ili policijske uprave nadležne za područje na kome se nalazi prebivalište takve osobe može izreći zabranu prisustvovanja određenom športskom natjecanju ili zabranu prisustvovanja športskim natjecanjima za vrijeme koje ne može biti kraće od šest mjeseci niti duže od godinu dana.

Članak 36.

Policija će o maloljetnim osobama za koje je ocijenila ili utvrdila da su protupravno postupale u smislu ovoga Zakona obavijestiti njihove roditelje, odnosno staratelje, nadležni centar za socijalnu skrb i obrazovnu ustanovu, a o studentima visokoškolsku ustanovu u kojoj se školuju.

Članak 37.

(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj organizator športskog natjecanja, koji:

1. na športskom natjecanju nema redarsku službu (članak 6.),
2. kao redara zapošljava ili koristi osobu koja ne smije biti redar (članak 11.),
3. poslove redara obavljaju osobe koje nemaju oznaku ili natpis koji označava da su pripadnici redarske službe (članak 9.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom od 500,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se odgovorna osoba organizatora športskog natjecanja.

Članak 38.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj organizator športskog natjecanja, vlasnik ili korisnik športskog objekta:

1. ako na parkiralištu športskog objekta ne odvoji poseban prostor za parkiranje autobusa (članak 16. stavak 2.),
2. ako ulaznim i izlaznim vratima športskog objekta ne rukuje osposobljeno osoblje (članak 17. stavak 1.),
3. ako ulazna i izlazna vrata športskog objekta, prostor za prodaju ulaznica, rampe za usmjeravanje gledatelja, prolazi (tuneli) i stepenice nisu odgovarajuće vidljivo označeni (članak 17. stavak 3.),
4. ako se ulazna i izlazna vrata športskog objekta, prostor za prodaju ulaznica, rampe za usmjeravanje gledatelja, prolazi (tuneli) i stepenice ne nalaze pod stalnim nadzorom redara ili policije (članak 17. stavak 3.),
5. ako nije prije održavanja športskog natjecanja provedeno pretraživanje športskog objekta ili dijela športskog objekta u kojem se organizira športsko natjecanje i na kojem se smještaju gledatelji (članak 19.),
6. ako održava športsko natjecanje bez uspostavljenog sustava obavještanja gledatelja (članak 20. stavak 1.),
7. ako sustav obavještanja gledatelja koristi za namjene koje nisu dozvoljene (članak 20. stavak 2.),
8. ako unutar športskog objekta omogući ili tolerira prodaju i distribuciju alkohola (članak 21.),
9. ako športsko natjecanje održava noću, a športski objekt nije opremljen samostalnim izvorom električne energije (članak 22.),
10. ako kod otvaranja športskog objekta zanemari opasnost od nastanka nereda i ne poduzima mjere koje mogu smanjiti ovakovu opasnost (članak 23.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom od 1.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se odgovorna osoba organizatora športskog natjecanja.

Članak 39.

(1) Novčanom kaznom od 500,00 do 10.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje tri dana do najdulje 30 dana kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja:

1. posjeduje ili konzumira alkoholna pića ili opojne droge ili posjeduje pirotehnička sredstva, oružje i druga sredstva pogodna za nanošenje ozljeda ili za stvaranje nereda i nasilja prilikom dolaska i/ili prilikom odlaska sa športskog natjecanja (članak 4. podstavak 1.),
2. pokuša unijeti ili unese u športski objekt alkoholna pića, opojnu drogu, pirotehničko sredstvo, oružje ili drugo sredstvo pogodno za nanošenje ozljeda ili za stvaranje nereda i nasilja (članak 4. podstavak 2.),
3. pokuša unijeti ili unese i ističe u športskom objektu transparent, zastavu ili drugu stvar s

obilježjem koje iskazuje ili potiče mržnju ili nasilje na temelju rasne, nacionalne ili vjerske pripadnosti ili neke druge posebnosti (članak 4. podstavak 3.),

4. baca predmete u natjecateljski prostor ili gledateljski prostor športskog objekta (članak 4. podstavak 4.),

5. za vrijeme športskog natjecanja pjeva pjesme ili dobacuje natjecateljima ili drugim gledateljima poruke, čiji sadržaj iskazuje ili potiče mržnju na temelju rasne, nacionalne ili vjerske pripadnosti ili neke druge posebnosti (članak 4. podstavak 5.),

6. za vrijeme športskog natjecanja pali i baca pirotehnička sredstva (članak 4. podstavak 6.),

7. za vrijeme športskog natjecanja pali navijačke rekvizite ili druge predmete (članak 4. podstavak 7.),

8. poziva i potiče na tučnjavu ili na napad na druge gledatelje, redare, službene osobe organizatora natjecanja, sportaše i druge sudionike u športskom natjecanju (članak 4. podstavak 8.),

9. sudjeluje u tučnjavi ili napadima na druge gledatelje, redare, službene osobe organizatora natjecanja, sportaše i druge sudionike u športskom natjecanju (članak 4. podstavak 9.),

10. nedozvoljeno uđe u prostor na kojem se odvija športsko natjecanje (članak 4. podstavak 10.),

11. oštećuje ili uništava dijelove športskog objekta, te prijevozna sredstva i drugu imovinu prilikom dolaska, za vrijeme održavanja ili nakon završetka športskog natjecanja (članak 4. podstavak 11.).

VIII. NADZOR

Članak 40.

Nadzor nad provođenjem ovoga Zakona obavlja Ministarstvo prosvjete i športa, a druga ministarstva u okviru svoga djelokruga.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 41.

(1) Športski savezi i druge športske udruge svoje će statute i druge svoje opće akte uskladiti s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu, a športski klubovi svoje statute i druge svoje akte s aktima športskih saveza i drugih športskih udruga u daljnjem roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu tih akata.

(2) Športski savezi ili druge udruge više razine ovlaštene za propisivanje sustava natjecanja donijet će pravila iz članka 6. stavka 4. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

(3) Vlasnici ili korisnici športskih objekata opremit će športske objekte u skladu s uvjetima propisanim ovim Zakonom u roku od godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu.

(4) Športski savezi ili druge udruge više razine sukladno svojim ovlastima zabranit će održavanje športskog natjecanja na športskom objektu koji ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom.

Članak 42.

(1) Ministar prosvjete i športa uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za poslove gradnje će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti pravilnik kojim će propisati posebne uvjete koje moraju ispunjavati športski objekti prema odredbama ovoga Zakona.

(2) Ministar unutarnjih poslova donijet će akt iz članka 11. stavka 3. ovoga Zakona najkasnije u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 43.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 620-03/03-01/01

Zagreb, 15. srpnja 2003.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskoga sabora

Zlatko Tomčić, v. r.